

magnolia

NR 5 (49) MAJ 2016

PŁACIMY
ZA WASZE
OGRODY

400 zł!

CZYTAJ NA S. 52

10 NOWYCH
KWIATÓW
s.10

Ważne tematy:

- ✦ OGRÓD PO JAPONSKU s.16
- ✦ ZIELEŃ NA PIASKU s.38
- ✦ PACHNĄCY BALKON s.70

Temat numeru:
Jaki jest twój trawnik?
+quiz ogrodniczy s.28

Truskawki
na balkonie s.74

Meble z pomysłem s.62

Warzywa w nowych
kolorach s.22

Nasi eksperci

dr **MAGDALENA NARKIEWICZ**
biolog

WIESŁAW
GAWRYŚ
mgr inż.
ogrodnictwa

MAŁGORZATA
ŁĄCZYŃSKA
architekt
krajobrazu

ALICJA
GAWRYŚ
mgr inż.
ogrodnictwa

ALDONA
ZAKRZEWSKA
architekt
krajobrazu

dr **HANNA MASTERNAK**
fitopatolog

dr **WOJCIECH SŁOMKA**
fitopatolog

MAJ. spis treści

s. 12.

s. 46.

Na czasie

- 6** Kalendarz prac ogrodniczych
O czym warto pamiętać
Piękne w maju: niezapominajka
8 EkoZakątek
Katarzyna Bellingham:
Maj w rozkwicie

ogród.

W świecie roślin

- 10** Nowe kwiatki na rabatki
Dziesięć roślinnych nowinek

Roślina miesiąca

- 14** Rajska kusicielka
Ozdobna jabłoń w obłokach
różowego kwiecia

Klucz do ogrodu

- 16** Marzenie o Japonii
Ogród zrodzony z fascynacji
kulturą Dalekiego Wschodu

Pomysł na rabatę

- 20** Kraina słońca
– co tam urośnie

Ze smakiem

- 22** Warzywa jak malowane
Jarzyny w nietypowych
kolorach

Rarytasy

- 26** Parasolki na skalniaku
Urdzik, urodziwe maleństwo

Temat numeru

- 28** Nasze trawniki
Jak pielęgnować
różne rodzaje murawy
Quiz ogrodniczy
Kosiarki w ruch!

Zieleń non stop

- 36** Aukuba – ogrodowy krotón
Egzotyczna roślina
o efektownych liściach

Czas na zmiany

- 38** Oaza zieleni na piasku
Dwa projekty ogrodu
łatwego do pielęgnacji

Zdjęcia na okładce:
1000 Words/Shutterstock.com
(głównie), Flickr/tiffany terry,
Lena Gabrieli/Shutterstock.com,
materiały prasowe

magnolia

Nr 5 (49) maj 2016
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
tel. 22 555 68 50,
e-mail: magnolia@agora.pl
www.e-ogrody.pl

Redaktor naczelna:
Anna Landowska
e-mail: anna.landowska@agora.pl

Sekretarz redakcji:
Ewa Czackowska
e-mail: ewa.czackowska@agora.pl

Zespół: Alicja Gawryś, Małgorzata Łączyńska,
Magdalena Narkiewicz, Aldona Zakrzewska

Kierownik artystyczny: **Marta Kochan**
Fotoreporter: **Alicja Górzyńska**
Koordynacja produkcji: **Anna Hark**
Specjalista przestrzeni barwnej:
Katarzyna Stachacz, Paweł Szczepaniak
Serwis e-ogrody.pl
Redaktor: **Katarzyna Jodłowska**
e-mail: katarzyna.jodlowska@agora.pl

AGORA SA

Wydawnictwo: AGORA SA, ul. Czerska 8/10,
00-732 Warszawa
tel. 22 555 40 00, 22 555 40 01

Dyrektor wydawniczy:
Katarzyna Kolanowska

Wydawca: **Piotr Hendel**
Dyrektor artystyczny:
Andrzej Przygodzki
Dział sprzedaży: tel. (22) 555 68 13
e-mail: reklamaczasopisma@agora.pl
Dyrektor sprzedaży: **Piotr Hendel**
Dział marketingu: e-mail: marketing@agora.pl
Dyrektor marketingu:
Agnieszka Adamska

Dział kolportażu: tel. 22 555 53 33
Dyrektor kolportażu: **Robert Małaszczek**

Prenumerata: tel. 801 130 000
(opłata za połączenie zgodnie z taryfą operatora)
lub 22 555 44 00, faks: 22 555 55 59
e-mail: prenumeratazasopisma@agora.pl
Pytania i reklamacje prosimy kierować
pod adresem: Dział Kolportażu AGORA SA,
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa

Druk: **Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.**
ul. Pultuska 120, 07-200 Wyszków
ISSN 2084-7270 INDEKS 282715

Copyright © Agora SA 2016
Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam. Redakcja nie zwraca materiałów
nie zamówionych i zastrzega sobie prawo
do redagowania tekstów. Wydawca magazynu
„Magnolia” oświadcza
P.T. Sprzedawców, że sprzedaje aktualnych
i archiwalnych numerów czasopisma po cenie
inne niż wydrukowana na okładce jest
działaniem na szkodę wydawcy i skutkuje
odpowiedzialnością sądową.

Reklamy nieoznaczone na ss: 2, 13, 43, 49, 69,
81, 83, 84.

Inspiracje

- 40** Na mur beton
Doskonały materiał
na ogrodowe instalacje

Roślina na cały rok

- 44** Uroki funkii
– jej liście, kwiaty i owoce

Inspiracje

- 46** W cieniu pergoli
Ażurowe konstrukcje
w objęciach pnączy

Szkółkarze polecają

- 50** Kwitnące iglaki
zachwycają młodymi pędami
i kolorowymi szyszkami

Ogrody czytelników

- 52** Ogród moich marzeń
– ostoja pani Wiesławy
Barańskiej z Bydgoszczy

Klinika roślin

- 54** Wszędobylski parch
– jak z nim walczyć

Akademia nawożenia

- 56** Dla każdego coś innego
Nawozy dedykowane, czyli
spełniające konkretne oczekiwania

Eksperti radzą

- 58** Zielone pogotowie
Jadowite zwierzęta w ogrodzie
Co dolega katalpie?
Pomarszczony storczyk
Na co chorują truskawki?
Podglądamy ptaki
Rośliny w małym oczku wodnym
Jak prawnie przejąć działkę

To jest modne

- 62** Meble z pomysłem
Sprzęty, które spełniają kilka
funkcji jednocześnie
– idealne zwłaszcza do małych
ogródków, na tarasy i balkony

Obserwatorium

- 66** Skarbnica życia
O zwierzętach w oczku
wodnym opowiada dyrektor
warszawskiego zoo,
dr Andrzej G. Kruszewicz

s. 70.

s. 40.

balkon i taras.

W donicy

- 70** Balkon jak perfumeria
Najciekawsze kwiaty,
które uwodzą nie tylko kolorem,
ale i zapachem

- 74** Koktajl truskawkowy
Co można zrobić,
by truskawki owocowały
także na balkonie
– tajniki pielęgnacji

Wasze sukcesy

- 76** Pochwalcie się
ogrodem, balkonem, rośliną!
W ogrodzie już wiosna!

Co w trawie piszczy

- 78** Warto zobaczyć:

Arboretum w Kórniku

- 80** Rynkowe nowości,
ciekawostki, kalendarium imprez

Rozrywka

- 82** Krzyżówka ogrodnicza
z nagrodami

REKLAMA

Żeń-szeń i Imbir - dobroczynne korzenie!

Cukierki Żeńszeniowo-Imbirowe z ekstraktami: żeń-szenia i imbiru

Reutter

Żeń-szeń:

- ✓ wzmacnia organizm, dodaje energii, moc na noc,
- ✓ pobudza mózg do pracy i koncentracji,
- ✓ zwiększa odporność na stres,
- ✓ przyjazny dla zawodowych: kierowców, sportowców, i.t.p.,

Imbir:

- ✓ wspiera odporność organizmu,
- ✓ korzystny przy kaszlu, gorączce, grypie, przeziębieniu,
- ✓ wspomaga przemianę materii,
- ✓ poprawia wygląd skóry,
- ✓ miły zapach w ustach.

Reutter

ponad 100 lat doświadczenia i najwyższej jakości produkty!

NASTURCJA BULWIATA (*Tropaeolum tuberosum*)

Jej wiotkie pędy dorastają do ok. 2 m długości i pną się po podporach lub płożą po ziemi. Zdobią je ładnie powcinane liście, a od drugiej połowy lata nieduże czerwono-pomarańczowe kwiaty wyrastające na czerwonych sztywnych łodyżkach. Rośliny dobrze się czują w słońcu lub półcieniu. Tworzą grube bulwiaste korzenie, które można przechować przez zimę w chłodnym pomieszczeniu. Są one jadalne, ale niezbyt smaczne.

NOWE KWIATKI na rabatki

Tekst • dr MAGDALENA NARKIEWICZ

Na ogrodniczym rynku co sezon pojawiają się nowe kwiaty. Wybraliśmy 10 z nich, szczególnie godnych uwagi.

Roślinne nowinki – odmiany uzyskane ostatnio przez hodowców lub rośliny znane nam dotąd głównie z zagranicznych stron internetowych – budzą duże zainteresowanie. Chętnie je kupujemy, bo wprowadzają do ogrodu czy na balkon miłe urozmaicenie. Wiosna to doskonała pora, aby je posadzić. Co prawda czeka nas zapewne okres upałów i suszy, ale regularnie podlewane będą miały dosyć czasu, żeby wzmocnić się po przeprowadzce i nabrać odporności, która ułatwi im przetrwanie.

Praktyka dowodzi, że te same rośliny sadzone jesienią częściej się nie przyjmują i, mówiąc ogrodniczym żargonem, „wypadają”. Natomiast kupując nasiona, pamiętajmy, że maj to ostatni moment na sianie gatunków jednorocznych. Jeśli zrobimy to później, mogą nie zakwitnąć. •

NOLANA BŁĘKITNA (*Nolana paradoxa*)

To roślina jednoroczna polecana na rabaty i balkony. Jej płożące się pędy o mięsistych liściach tworzą kępy o wysokości 15 cm. Od czerwca do jesieni rozwijają się na nich kwiaty. Zazwyczaj mają one 5 cm średnicy i błękitny odcień. Nolana potrzebuje dużo słońca i ciepła. Warto jej siewki od kwietnia uprawiać pod dachem, ale można też siać ją w połowie maja do gruntu.

Nasz ekspert

dr Magdalena Narkiewicz
biolog

Zdrowa dieta
opiera się o
różnorodne
kolorowe
warzywa.

warzywa JAK MALOWANE

Widzieliście w sklepie warzywa o dziwnych barwach? Sięgajcie po nie bez obaw – w niczym nie ustępują tym typowym, a wnoszą na stół miłe urozmaicenie.

Znudziła się wam pomarańczowa marchewka, biały kalafior, kremowe ziemniaki? Może więc czas spróbować ich odmian innego koloru? Coraz łatwiej takie nietypowe jarzyny kupić w naszych sklepach. Dostępne są również ich nasiona, więc możemy zacząć uprawiać je we własnym ogrodzie.

Ale czy warto rozszerzać paletę barwnych dań? Oczywiście, że tak, bo to z reguły sprawia, że chętniej sięgamy po warzywne potrawy. A dla naszego zdrowia warzywa są przecież niezbędne. Ważna jest też ich różnorodność. Dzięki ich kolorom wiemy, czego dostarczamy organizmowi. I tak na przykład żółte, pomarańczowe i czerwone jarzyny zawierają karotenoidy (które m.in. dbają o skórę

i oczy), fioletowe – antocyjany (hamujące rozwój bakterii), a zielone – chlorofil (wpływa na zwiększenie liczby czerwonych krwinek).

Barwnikom tym towarzyszą inne potrzebne substancje. Jeśli jemy kolorowe posiłki, zapewniamy tkankom budulec i narządzie do tworzenia rozmaitych barier chroniących zdrowie. A gdy warzyw w naszej diecie brakuje, łatwiej zapadamy m.in. na choroby nowotworowe i szybciej się starzejemy. Nie obawiamy się przy tym, że nietypowe kolory są efektem metod współczesnej inżynierii genetycznej. Otóż przeciwnie. Istnieją w przyrodzie, ale w krajach europejskich takie warzywa nie znalazły wcześniej uznania i dopiero teraz zaczynamy je cenić.

MARCHEW

Fioletowe, żółte, a nawet białe korzenie marchwi to żadna nowość – takie właśnie barwy mają jej dzikie odmiany, a także marchewki uprawiane w krajach azjatyckich. Są ostrzejsze i mniej słodkie od tych pomarańczowych, a więc z punktu widzenia diety zdrowsze.

Uprawa: Marchew wymaga piaszczysto-gliniastej, próchnicznej ziemi o niskiej zawartości azotu. Sieje się ją (ale dopiero po dwóch latach od wkopania obornika) od końca marca do początku czerwca, a zbiera do października. W początkowym okresie wzrostu potrzebuje sporo wilgoci.

Odmiany: 'Purple Haze' – fioletowo-pomarańczowa, 'Mello Yello' – żółta, 'White Satin' – biała.

KOLOROWE MARCHEWKI PIECZONE Z CZOSNKIEM

Umyte, wąskie kolorowe marchewki włóż do żaroodpornego naczynia. Polej je oliwą i posyp posiekany tymiankiem, solą i pieprzem. Dodaj przekrojoną główkę czosnku. Wstaw do piekarnika rozgrzanego do 190°C. Piecz około 30 minut, aż warzywa zmiękną i delikatnie się przyrumienią.

Jaki jest idealny trawnik: nieskazitelny jak murawa na boisku czy naturalny, z plamkami stokrotek, pachnący ziołami? Co kto lubi...

.....
Tekst • dr MAGDALENA NARKIEWICZ

Koi oczy zielenią, dodaje uroku ogrodowi, jest wspólnym miejscem relaksu. A do tego chroni ziemię przed deszczem, wiatrem, mrozem i upałem, stanowi enklawę dla drobnych stworzeń. Trawnik, choćby mały, jest niemal w każdym ogrodzie. Nie musi być utrzymany na wzór angielski i składać się z przyciętej na jeża gęstej trawy. Aktualne trendy lansują także kobierce mocno rozwichrzane, w różnych odcieniach zieleni albo usiane kwiatkami. Wybór świadczy o naszych upodobaniach, sposobie życia, ale również o fachowych umiejętnościach. Przedstawiamy trawniki współtwórców naszego pisma, a zarazem ich samych.

MÓJ PIES
stokrotki też
bardzo polubił.
Od czasu
do czasu je
podjada.

redaktorka

Aldona Zakrzewska,
architekt krajobrazu

Na trawniku
sięje kwiatki
dla ich urody,
ale też i mojej
wygody.

NASZE trawniki

FORMA NA ŻYCZENIE

STOKROTKI
kwitną jak
szalone
i rozsiewają się
– ku mojej
wielkiej radości.

Trawnik zakładałam sama – najpierw uprzętnęłam gruz i śmieci. Potem ziemię przekopałam widłami, wyciągając (na kolanach) kłaczka panoszącego się tu podagrycznika. Dalej postępowалам według instrukcji: jesienią wysiałam nawozy zielone, wiosną przekopałam je z ziemią, wyrównałam grunt (deszczkami przyczepionymi do butów niczym narty) i wysiałam nasiona. Dmuchałam na swój trawnik i chuchałam: odchwaszczałam, podlewałam, nawoziłam... Niestety, nieustanny brak czasu i częste wyjazdy powodowały, że na murawie zaczęło przybywać babki, koniczyny i innych chwastów, a pod ogromnym modrzewiem zadomowił się mech. Na początku z nimi walczyłam, z czasem jednak polubiłam ich obecność. Roślinki te miały niewątpliwą zaletę – były bar-

dziej odporne od trawy i w upały nawet niepodlewane nie więdły. Jedynie tam, gdzie rosły, zawsze było zielono! W innych miejscach często pojawiały się brzydkie plamy wysuszonej darni (niestety, nie mam w ogrodzie zainstalowanego automatycznego podlewania). Wzięłam się więc na sposób – dosiałam w trawie więcej stokrotek. Nie przeszkadza im regularne koszenie trawnika – zabieg ten działa nawet pobudzająco na ich rozkrzewianie. I jest pięknie! Ubiegłego lata w miejscach, gdzie trawa najslabiej znosi upały (podejrzewam, że jest tam bardziej piaszczysta ziemia), wysiałam też niską białą koniczynę, jeszcze bardziej odporną na suszę od stokrotek. Jej listki – pokrywając ziemię zwartym dywanem – malują trawnik na zielono. Nie mogę się już doczekać efektu!

Choroba ta niszczy
liście i owoce
drzew owocowych
i ozdobnych.
Najsilniej atakuje
podczas
przewlekłych
opadów.

WSZĘDOBYLSKI parch

Nasz ekspert

dr Hanna Masternak
specjalistka
ochrony roślin

Warto sadzić
w ogrodzie
odmiany
odporne na
infekcję parcha.

Z roślin podatnych na parch mam w moim ogródku tylko ogniki. Aby ich owoce były długo dekoracyjne, wymagają odpowiedniej ochrony, szczególnie podczas opadów.

Pierwszy zabieg wykonuję wczesną wiosną, gdy ukażą się pierwsze liście. Najczęściej stosuję wtedy Syllit lub Carpen 65 WP. Następne opryskiwania (Score 250 EC, Captan 50 WP) uzależniam od opadów lub wystąpienia objawów choroby. Staram się też dwa razy w roku (w maju i lipcu) wzmocnić krzewy stymulatorem wzrostu (Biosept Active, Septovital 200 SL). Zauważyłam, że regularne, dokładne niszczenie opadłych liści znacznie ogranicza występowanie choroby.

NA OWOCACH BRZOSKWIŃ widoczne są ciemne plamy. Przyczyna: parch brzoskwini.

NA PĘDACH GRUSZY widać oliwkowe plamy, liście zamierają. Przyczyna: parch gruszy.

NA LIŚCIACH JABŁONI pojawiają się ciemnobrązowe plamy. Przyczyna: parch jabłoni.

DRZEWA OWOCOWE

Najczęściej występują parchy: brzoskwini, czereśni, gruszy, jabłoni. Wszystkie te choroby są pochodzenia grzybowego.

Objawy: Parch brzoskwini atakuje owoce, pędy i liście brzoskwini oraz moreli.

Na owocach widać małe oliwkowe plamy, które z czasem powiększają się, przypominając strupy. W miejscu wystąpienia plam owoc pęka. Również na pędach pojawiają się jasnobrązowe plamy, które przeobrażają się w strupy. Na spodzie liści widoczne są małe jasnooliwkowe plamki.

Parch czereśni atakuje czereśnie i wiśnie.

Na owocach widać małe, lekko zagłębione plamki, a miąższ pod nimi jest brązowy. Chore owoce opadają. Parch gruszy atakuje pąki, liście, owoce i gałęzie. Na młodych pędach pojawiają się początkowo oliwkowe plamy, które stopniowo rozrywają się. Pęknięta kora łuszczy się i powstają strupy. Na dolnej stronie liści występują oliwkowe plamy, liście zamierają i opadają. Na owocach widać brunatne, pokryte korkiem plamy. Chore owoce przedwcześnie opadają.

Parch jabłoni atakuje liście i owoce. Plamy na liściach są początkowo oliwkowe, później ciemnobrązowe. Plamy na owocach są duże, ciemne i skorkowaciałe, obejmujące duże powierzchnie. Silnie porażone zawiązki opadają, a starsze owoce pękają i deformują się.

Atakuje: jabłonie, grusze, brzoskwinie, morele, czereśnie, wiśnie.

Zwalczanie: Wycinamy i palimy porażone pędy. Jesienią niszczymy opadłe liście, opryskując je mocznikiem. Czereśnie i wiśnie opryskujemy 2-3 razy po kwitnieniu, brzos-

BALKON JAK perfumeria

Tekst • dr MAGDALENA NARKIEWICZ

Fot. Plantpol Zaborze

Niektóre kwiaty oszałamiają nie tylko urodą, ale też wspaniałym aromatem. Mając na balkonie taką fabrykę pachnideł, można się nią cieszyć każdego dnia.

Aromat roślin sprawia, że czujemy się szczęśliwsi, zapominamy o ciemnych stronach życia, lepiej się nam odpoczywa, a także pracuje. Nie odmawiajmy sobie tych przyjemności. Obsadźmy więc skrzynki balkonowe urodziwymi kwiatami, które pięknie pachną. Od wiosny do późnej jesieni, nawet w domu, siedząc w fotelu przy oknie, będziemy w zasięgu ich woni. A jakie rośliny wybrać? Jest ich cakiem sporo. Na żalanych słońcem balkonie miodowy aromat roztaćcać może smagliczka nadmorska (*Lobularia maritima*), która ma odmiany

↑ **NA TYM TARASIE AROMATÓW** jest cały bukiet. W słońcu pachną lawenda i heliotrop, a wieczorem tytoń. Barw dodają im werbena, pelargonja i srebrzeń.

48 roślin

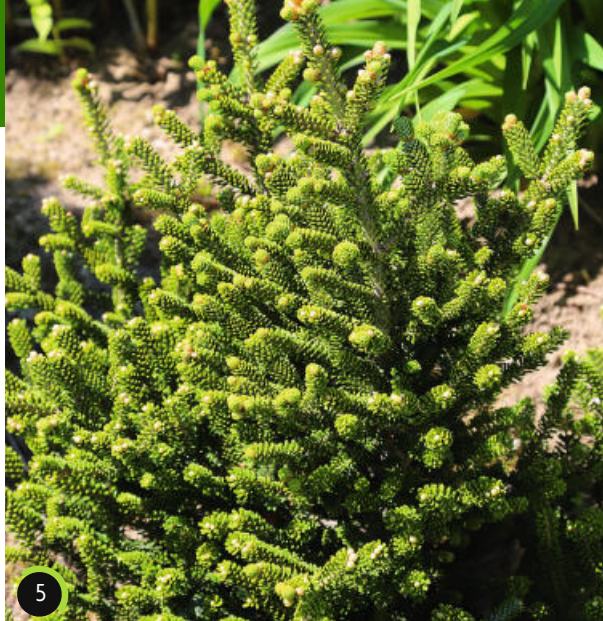
które warto mieć w ogrodzie

magnolia

„Magnolia”
i polscy szkółkarze
polecają

Oferta szkółek zrzeszonych w Związku Szkółkarzy Polskich liczy 7 tysięcy gatunków i odmian drzew, krzewów, pnączy oraz bylin, a co roku na rynek trafiają kolejne nowe rośliny.

Aby ułatwić wybór spośród tak ogromnej liczby dostępnych w sprzedaży roślin, przygotowaliśmy prezentację ciekawych i nietrudnych w utrzymaniu odmian, z uprawą których bez większego problemu poradzą sobie mniej doświadczeni miłośnicy ogrodnictwa, posiadacze małych i dużych ogrodów. Właścicielom mieszkań proponujemy rośliny, które można uprawiać w większych pojemnikach ustawianych na balkonach i tarasach.

Opracowanie jest efektem współpracy redakcji miesięcznika „Magnolia” ze Związkiem Szkółkarzy Polskich.

magnolia
DODATEK BEZPŁATNY

ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
tel. 22 555 68 79, e-mail: magnolia@agora.pl,
e-ogrody.pl

Redaktor naczelna: **Anna Landowska**

Sekretarz redakcji: **Ewa Czaczkowska**

Tekst: **Marek Zakrzewski/ZSzP**

Opracowanie: **Aldona Zakrzewska**

Korekta merytoryczna: **Grzegorz Falkowski**

Opracowanie graficzne: **Marta Kochan**

Fotodiytor: **Alicja Górzńska**

Specjaliści przestrzeni barwnej:

Katarzyna Stachacz, Paweł Szczepaniak

Koordynator produkcji: **Anna Ziemak**

Wydawnictwo: AGORA SA

ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa

tel. 22 555 40 00, 22 555 40 01

Dyrektor wydawniczy: **Katarzyna Kolanowska**

Wydawca: **Piotr Hendel**

Dyrektor artystyczny: **Andrzej Przygodzki**

Dyrektor sprzedaży: **Piotr Hendel**

Dział Marketingu: marketingzasopisma@agora.pl

Dyrektor marketingu: **Agnieszka Adamska**

Dział kolportażu: tel. 22 555 53 33

Dyrektor kolportażu: **Robert Małaszczak**

Zdjęcia: G. Falkowski/ZSzP, M. Majewska,

Sz. Marczyński, M. Pawlonka/APZ, E. Pudelek,

B. Szmit, W. Szydło, G. Tomżyński,

A. Żukowska/APZ, Shutterstock/Africa Studio,

VCF Photos, GoneWithTheWind, Fotofermer,

Zigzag Mountain Art, Neirfy, Jelena Yukka,

materiały prasowe

SPIS treści

- 4** Gatunki iglaste
- 12** Gatunki liściaste
- 22** Byliny
- 26** Gatunki wrzosowate
- 29** Pnącza
- 32** Róże
- 33** Gatunki owocowe

LEGENDA

uprawa W PIGUŁCE

WIĘKSZOŚĆ IGŁAKÓW MA NIEWIELKIE WYMAGANIA, NIE GUBI IGIEŁ PRZED ZIMĄ I DOBRZE ZNOSI NASZ KLIMAT. NIEKTÓRE ICH ODMIANY INTRYGUJĄ BARWAMI I FORMĄ.

Sadzenie

Iglaki w pojemnikach sadzimy przez cały sezon (pozostałe wiosną i jesienią). Wcześniej ich bryły korzeniowe zanurzamy na kilka minut w wodzie. W odchwasz-

czonym miejscu robimy dołek (szerszy od bryły korzeniowej). Roślinę sadzimy na głębokość, na jakiej wcześniej rosła. Grunt ubijamy, podlewamy i wysypujemy korą.

Nawozy

→ **SUBSTRAL**
MAGICZNA SIŁA
– nawóz interwencyjny do igłaków,
10 zł/250 g, Scotts.

↓ **NAWÓZ**
JESIENNY zwiększa odporność na mroź,
ok. 7 zł/1,2 kg,
FructoVit.

← **FLOROVIT 100**
DNI – długo działający nawóz do igłaków, ok. 12 zł/300 g,
Grupa Inco SA.

Tajniki uprawy

Prawidłowa pielęgnacja igłaków ma ogromny wpływ na ich zdrowie i wygląd. Zaniedbane często chorują, słabo rosną i tracą igły.

✿ **Stanowisko:** Słoneczne lub półcieniste. Cień tolerują tylko cis i mikrobiota syberyjska.

✿ **Gleba:** Przeciętą. Większość igłaków lubi lekko kwaśną glebę (silnie zasadową tolerują cisy i niektóre sosny).

✿ **Podlewanie:** Umiarkowane. Młode okazy i gatunki wrażliwe na suszę (np. żywotnik zachodni, cyprysik grojskowy, japoński) podlewamy w czasie upałów tak, by nawilżyć glebę na głębokość 20-30 cm. Jesienią nawadniamy iglaki obficie – łatwiej przetrzymają.

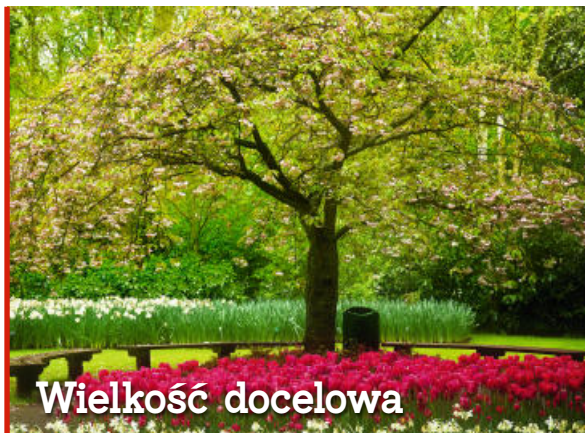
✿ **Nawożenie:** Od V do VII (późniejsze zasilanie znacznie obniża odporność na mroź) nawożami do igłaków (wygodne są preparaty długodziałające).

✿ **Cięcie:** Regularne w przypadku żywopłotów formowanych i tworzenia form geometrycznych. Strzyżemy wiosną i latem, ale nie później niż w lipcu. Cięcie korygujące wielkość i pokrój przeprowadzamy latem.

✿ **Mrozoodporność:** Okazy młode i gatunki wrażliwe na mroź (np. niektóre cyprysiki) przykrywamy stroiszem lub cieniówką.

uprawa W PIGUŁCE

TRUDNO ZNALEŹĆ OGRÓD, W KTÓRYM NIE RÓŚŁBY CHOCIAŻ JEDEN LIŚCIASTY KRZEW ALBO DRZEWO. I NIC DZIWNEGO – TO PRZECIEŻ NAJLICZNIEJSZA GRUPA ROŚLIN OZDOBNYCH.

Wielkość docelowa

Wśród gatunków liściastych są prawdziwe olbrzymy, które po latach trudno przesadzić w inne miejsce. Przed kupnem roślin upewnijmy się więc, jaką siłę wzrostu ma wybrana

odmiana i jaką wielkość osiągnie po 10 latach. Silnie rosnących okazów nie należy sadzić zbyt blisko budynków, dróg czy ścieżek (chyba że planujemy coroczne silne cięcie formujące).

Nawozy

→ NOVA TEC

– nawóz do krzewów i innych ogrodowych roślin, ok. 38 zł/3 kg, Compo.

↓ NAWÓZ 2w1, z dodatkiem poprawiającym strukturę gleby, ok. 14 zł, Pokon.

← NAWÓZ 100 DNI, o spowolnionym działaniu, 30 zł/1,5 kg, Agrecol.

Wymagania drzew i krzewów liściastych są dosyć zróżnicowane nawet w obrębie gatunku.

✿ **Stanowisko:** Większości roślin służy słońce lub półcień. Niektóre (np. barwinek, mahonia, bukszpan) tolerują cień.

✿ **Podlewanie:** Rano lub wieczorem, zależnie od wymagań gatunku lub odmiany. Zawsze wtedy, gdy ziemia jest sucha, a roślina zaczyna tracić wigor. Najobficiej nawadniamy młode okazy.

✿ **Nawożenie:** Od IV do VI jedną lub dwoma dawkami mineralnych nawozów wieloskładnikowych (według zaleceń na opakowaniu). Nawożenie w późniejszym terminie osłabia odporność na mrozy (zbyt wybujałe pędy nie zdążą zdrewnieć przed zimą). Nigdy nie sypujemy nawozu tuż przy pniu.

✿ **Przycinanie:** Cięcie wielu gatunków (zwłaszcza krzewów) jest niezbędne dla utrzymania pokroju. Pora zabiegu zależy od czasu kwitnienia: krzewy kwitnące wiosną (np. forsycje, migdałki) tnijemy po kwitnieniu. Wczesną wiosną przycinamy okazy kwitnące latem i jesienią (jak np. pięciorniki, tawuły). Ale istnieją też rośliny (np. klon jawor 'Brilliantissimum', magnolia, rokitnik), które nie znoszą cięcia.

Tajniki uprawy

uprawa W PIGUŁCE

ODPOWIEDNIO DOBRANE BYLINY SPRAWIAJĄ, ŻE OGRODOWE RABATY PRZEZ CAŁY SEZON URZEKAJĄ KOLORAMI.

Ściółkowanie

Wolne przestrzenie pomiędzy roślinami na rabatach warto wysypać warstwą (o grubości 4-5 cm) dobrze przekompostowanej kory, torfu, trocin lub ozdobnego żwiru. Wcześniej ziemię należy oczywi-

ście starannie odchwąścić i spulchnić pazurkami. Ściółkowanie ogranicza kiełkowanie nasion chwastów oraz zbyt szybkiemu wysychaniu ziemi. To ważne zwłaszcza na świeżo założonych rabatach.

Nawozy

→ **FRUCTUS**
– granulowany nawóz do kwiatów ogrodowych, ok. 7 zł/1 kg, Fosfan.

↓ **FLOROVIT**
– otoczkowany nawóz super długo działający, ok. 12 zł/300 g, Grupa Inco SA.

← **SUBSTRAL OGRÓD 100 DNI**
– nawóz długo działający, ok. 60 zł/5 kg, Scotts.

Tajniki uprawy

Byliny pielęgnujemy zgodnie z wymaganiami poszczególnych gatunków i odmian.

✿ **Stanowisko:** Większość bylin lubi słońce (np. gatunki skalne, szalwia) lub toleruje lekkie zacienienie (np. liliowce, floksy), ale są też byliny ceniolubne (np. miódunka, parzydło, bergenia).

✿ **Gleba:** Dla większości gatunków najlepsza jest żyzna, bogata w składniki pokarmowe ziemia o odczynie obojętnym (pH 7,0) lub lekko kwaśnym pH 6,0-6,5).

✿ **Wilgotność:** Zgodnie z wymaganiami poszczególnych roślin. Zawsze obficie nawadniamy świeżo posadzone okazy. Do bylin odpornych na suszę należą np. hosta, czyściec, a do wrażliwych – m.in. wiązówka błotna, tawułka.

✿ **Wilgotność:** Dobre są nawozy organiczne (obornik, kompost), podlewanie gnojowicą lub mieszanekami nawozów organicznych. Najlepiej nawozić dwa razy w roku, na przełomie IV/V i w VII, najpóźniej na początku VIII.

✿ **Mrozoodporność:** Większość bylin bez większych problemów zimuje w gruncie. Okrywamy gatunki bardziej wrażliwe (jak pułstynnik, trytoma, zawilec japoński). Niektóre (np. dalia, mieczyk) wykopujemy z ziemi.

PNĄCZA

WICIOKRZEW POMORSKI

Lonicera periclymenum

'Serotina'

Pnącze dorastające do 5 m wysokości. Rocznie pędy przyrastają o 1-2 m. Roślina wspina się, owijając je wokół podpór. Jajowato-eliptyczne liście z wierzchu są ciemnozielone, a od spodu niebieskawe. Z początkiem czerwca pojawiają się bardzo liczne, dwubarwne [z wierzchu purpuroworóżowe, w środku prawie białe], rurkowate kwiaty, zebrane w kwiatostany. Kwitnie intensywnie do lipca, a potem ponownie – od września aż do pierwszych przymrozków. Wieczorami i nocą kwiaty wydzielają intensywny, przyjemny zapach. Owoce są kuliste, wiśniowoczerwone. Odmiana ta zadowala się przeciętnymi glebami, nie służy jej jednak zbyt suche lub zbyt kwaśne podłoże. Posadzona w słonecznym miejscu kwitnie obficie niż w półcieniu. Jest mrozoodporna (strefa 5b). Najefektowniej prezentuje się przy podporach lub stelażach.

WINOBLUSZCZ TRÓJKŁAPOWY

Parthenocissus tricuspidata

'Veitchii'

Wolno rosnące pnącze osiągające jednak po wielu latach uprawy znaczne rozmiary. Rocznie przyrasta 1-2 m. Wspina się za pomocą wąsów czepnych zaopatrzonych w przylgi. Główną ozdobę rośliny stanowią duże trójklapowe liście – zielone latem, szkarłatne jesienią. Są dachówkowato ułożone i tworzą szczelną osłonę przed wiatrem oraz deszczem. Ukryte pod liśćmi niepozorne kwiaty rozwijają się w czerwcu. Fioletowe, kuliste, omszone owoce – osadzone na czerwonych szypułkach – zimą chętnie zjadają je ptaki. Winobluszcz trójklapowy 'Veitchii' akceptuje większość przeciętnych gleb ogrodowych. Jest wrażliwy na silny mróz (strefa 6a). Należy go sadzić w miejscach osłoniętych, zacisznych, najlepiej w półcieniu. Odmiana ta świetnie nadaje się do maskowania ścian budynków i konstrukcji ogrodowych.

uprawa W PIGUŁCE

WSPINAJĄ SIĘ PO PODPORACH NAWET NA ZNACZNE WYSOKOŚCI, KREUJĄ W OGRODZIE NIEZWYKŁĄ ATMOSFERĘ. NIEUJARZMIONE DODAJĄ MU TAJEMNICZOŚCI, A STARANNIE PROWADZONE – ELEGANCJI.

Z podporą czy bez?

Pnącza mogą owijać się wokół przeszkód lub wspinać się na nie za pomocą specjalnych organów czepnych. Niektóre, np. bluszcz, hortensja pnąca, milin, przywarka japońska, wspinają się na pionowe powierzchnie dzięki korzeniom

przybyszowym lub wąsom z przylgami i nie potrzebują dodatkowych konstrukcji. Inne, np. aktinidia, akebia, kokornak, dławisz, wiciokrzew, glicynia, owijają się wokół podpór – należy je sadzić przy kratkach, pergolach, trejażach czy altanach.

Nawozy

→ **FLOROVIT** – nawóz do powojników i innych kwitnących pnączy, ok. 10 zł/1 l, Inco Veritas.

→ **SUBSTRAL**
MAGICZNA SIŁA
– interwencyjny nawóz do powojników, ok. 13 zł/350 g, Scotts.

↑ **NAWÓZ GRANULOWANY** do powojników i pnączy z mikroskładnikami, ok. 9 zł/1 kg, Target.

Tajniki uprawy

Większość pnączy nie ma dużych wymagań uprawowych.

✿ **Stanowisko:** Zależne od gatunku. Słońce lubią np. milin, rdestówka Auberta i wisteria, a inne pnącza, np. aktinidia pstrolistna, akebia, dławisz, większość wiciokrzewów, akceptują też półcień. Cień i półcień służą kokornakowi, bluszczowi i hortensji pnącej.

✿ **Gleba:** Większość pnączy zaakceptuje każdą glebę (poza bardzo suchą i ubogą). Ale np. powojnikom służy ziemia próchniczna i żyzna, a hortensji i przywarcie japońskiej – umiarkowanie wilgotna, kwaśna.

✿ **Podlewanie:** W miarę potrzeby. Pnącza nie lubią ani zalewania, ani przesuszenia. Szczególnie należy dbać o nawodnienie świeżo posadzonych okazów.

✿ **Nawożenie:** Zwykle wiosną (od IV do VI), 1-2 dawkami nawozów mineralnych.

✿ **Cięcie:** Skracanie pędów gwarantuje ładny pokrój, kwitnienie i owocowanie. Wiele pnączy, np. niektóre powojniki, wisteria, wymagają specyficznego cięcia.

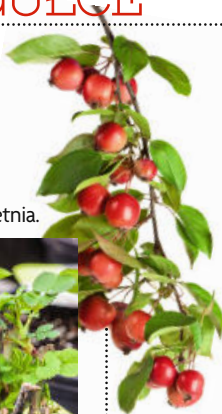
✿ **Mrozoodporność:** Dostępne na rynku pnącza na ogół są odporne na mrozy. Ale np. milin, wisteria, niektóre wiciokrzewy wymagają zacisznych miejsc.

uprawa W FIGUŁCE

RÓŻA NAZYWANA KRÓLOWĄ
KWIATÓW URZĘKA KOLORAMI
I UPOJNYM ZAPACHEM.

Cięcie

Krzewy róż przycinamy na początku kwietnia. W pierwszym roku nisko (10-15 cm nad ziemią). Odmiany i wielokwiatowe skracamy tak co roku, pozostałe tniemy nisko tylko pierwszej wiosny po posadzeniu. W następnych latach wycinamy jedynie pędy przemarznięte, chore i zagęszczające krzew.

RÓŚLINY OWOCOWE CIESZĄ
SZCZEGÓLNIJE, GDY UDA SIĘ
ZEBRAĆ OBFITE PŁONY.

Sadzenie

Po posadzeniu (a potem co 3-4 lata) zasilamy rośliny kompostem lub obornikiem. Nawożenie organiczne jest ważne zwłaszcza na ubogich, piaszczystych glebach. Oprócz tego co roku (jesienią lub wiosną) dokarmiamy rośliny nawozami mineralnymi.

RÓŻE

↑ **FLOROVIT** – odczkowany super długodziałający do róż, ok. 18 zł/3 kg, Grupa Inco SA.

Nawozy

← **SUBSTRAL** – nawóz do róż extra długo działający, ok. 15 zł/300 g, Scotts.

Tajniki uprawy

Jak uprawiać róże, by były piękne i zdrowe?

- ✳ **Stanowisko:** Słoneczne, niezbyt wietrzne.
- ✳ **Gleba:** Żyzna, najlepiej lekko kwaśna (pH 5,5-6,5). Róże nie lubią gleb podmokłych, o stałe wysokim poziomie wód gruntowych.
- ✳ **Podlewanie:** Rzadkie, ale obfite (20 l/m²). Na glebach bardzo suchych warto zainstalować nawadnianie kropelkowe.
- ✳ **Nawożenie:** Najwygodniej nawozami długo działającymi, jednorazowo (w IV). Mogą być też mineralne nawozy wieloskładnikowe.
- ✳ **Morozoodporność:** Wrażliwe odmiany zabezpieczamy (najlepiej kopczykkiem ziemi).

Tajniki uprawy

Wśród gatunków owocowych można znaleźć zarówno małe krzewinki i krzewy, jak i okazałe drzewa.

- ✳ **Stanowisko:** Większość gatunków owocowych najlepiej rośnie w miejscach słonecznych. Im więcej słońca, tym większe i smaczniejsze owoce.
- ✳ **Gleba:** Na ogół najlepsze są lekkie gleby gliniaste i gliniasto-piaszczyste o odczynie zbliżonym do obojętnego lub lekko kwaśnym.
- ✳ **Cięcie:** Jeden z głównych zabiegów, decyduje o formie korony, dostępie światła i owocowaniu.
- ✳ **Mrozoodporność:** Różnice bywają duże nawet między odmianami danego gatunku.

OWOCOWE

Nawozy

← **FLOROVIT PRO NATURA** – nawóz organiczno-mineralny z humusem, ok. 30 zł/5 l, Grupa Inco SA.

→ **FRUCTUS OGRODNIK** – wieloskładnikowy nawóz granulowany, ok. 17 zł/2,5 kg, Fosfan.

